

**Довгалюк В.В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів та кредиту
Копаниця Є.О., магістрант
Державний університет «Житомирська політехніка»**

МІСЦЕ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ В ДОХОДАХ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Система місцевого самоврядування є ефективним та дієвим елементом функціонування демократичної держави, яка повинна створити належне життєве середовище для усіх суб'єктів господарювання за рахунок достатніх фінансових ресурсів. Тому сьогодні розвивається механізм фінансової децентралізації на основі створення фінансово самодостатніх громад. Одним із підтверджень цього є зростання частки власних доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України майже в 4 рази (із 68,9 млрд грн. у 2017 р. до 231 млрд грн у 2018 році).

За рахунок податків державний бюджет України формує більшу частину доходів держави, що дозволяє фінансувати програми соціального захисту населення, соціально-культурні заходи, науку та державні капітальні вкладення у розвиток галузей і структурну перебудову економіки.

Місцеві податки і збори є одним із важливих джерел доходів бюджетів органів місцевого самоврядування. Як відображає рис. 1, їх частка складає 28,2% від обсягу всіх доходів бюджетів міст та має тенденцію до зростання.

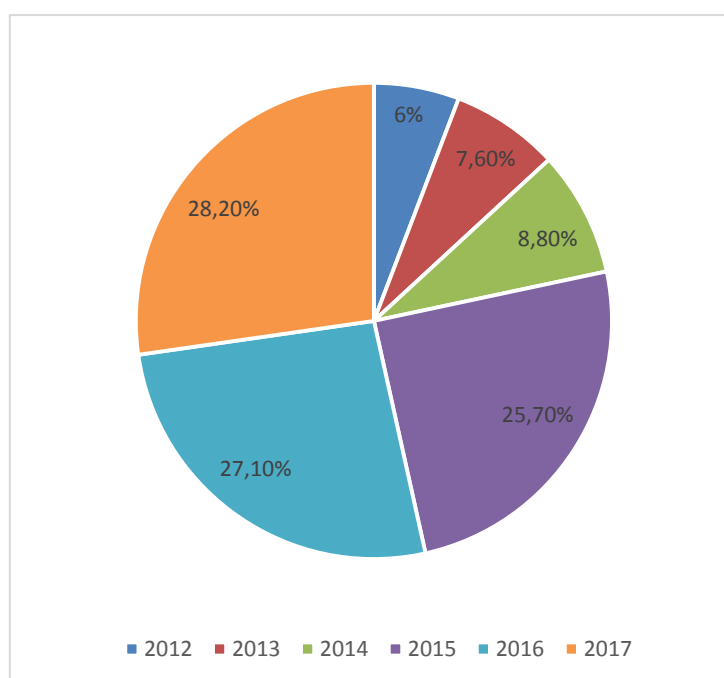

Рис. 1. Частка податкових надходжень у доходах місцевих бюджетів України за 2012-2017 рр. (%)

А із зростанням податкових надходжень у місцевих бюджеті, зростає і частка місцевих бюджетів (з трансфертами) у зведеному бюджеті України. Основними бюджетоутворюючими податками для бюджету м. Житомира є податок на доходи фізичних осіб (68%), єдиний податок (13%), податок на майно (9%) та акцизний податок (3%). Найбільшими платниками податків м. Житомира є:

- ПІ « Євроголд індестріз ЛТД» ;
- ПАТ «ЕК «Житомиробленерго» ;
- ТОВ «Полісся-Продукт» ;
- ТОВ «Тедіс Україна» ;
- ПАТ «Житомирський маслозавод»
- ЗАТ «Житомирські ласощі» ;
- ТОВ «АТБ-маркет» ;
- ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» ;
- ТОВ «Житомирський картонний комбінат» .

Аналізуючи податковий період за 2018 р., можна відмітити, що найбільші надходження становлять по податку на доходи фізичних осіб (198 884,9 тис грн), єдиному податку (50 775,0 тис грн), податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (13 379,6 тис грн), транспортному податку (936,3 тис грн), адміністративному збору за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (224,4 тис грн).

Зростання податкових надходжень у структурі бюджету міста беззаперечно є позитивним явищем лише в тому випадку, коли доходи суб'єктів господарювання та населення зростають. Аналіз структури доходів зведеного бюджету свідчить, що спостерігається:

- зниження частки податкових надходжень;

- зростання частки неподаткових платежів до зведеного бюджету. Ці надходження є одноразовими та акумулюються на рахунках спеціального фонду бюджету, а отже, мають цільове призначення – розподіляються між Мінагрополітики (22,27%), Мінрегіоном (21,59% на загальнодержавні витрати), Мінфіном (21,59% на загальнодержавні витрати), Нацгвардією (6,04%), Міноборони (4,56%), МВС (4,32%), Державним космічним агентством (4,08%), Мінекономрозвитку (3,45%), Адміністрацією Держспецзв'язку (1,73%), СБУ та ДСНС (по 0,86%).

Отже, Державний та місцевий бюджети виступають головним джерелом фінансування 4 суспільних благ та послуг: оборона країни, національна безпека й правопорядок, благоустрій, захист довкілля, освіта, охорона здоров'я, наука, культура, і є інструментом розподілу й перерозподілу валового внутрішнього продукту між галузями економіки, верствами населення й територіями з метою підвищення ефективності економіки та добробуту громадян.

Функціонування ж податкової системи має бути спрямоване на збільшення податкових надходжень не шляхом підвищення податкового навантаження, а через стимулювання економічної активності суб'єктів господарювання; як наслідок, відбуватиметься розширення бази оподаткування і, відповідно, приріст податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів.